

[Holger Eriksen.]

store Grupper, idet dette umuliggør Skabelsen af en handledygtig Regering.

Men det væsentligste i Lovforslaget er to bestemte Ting, nemlig at man har formindsket Kredsmandaternes Antal med 12 og øget Tillægsmandaternes Antal tilsvarende samtidig med, at ogsaa det nye Mandat er blevet et Tillægsmandat. Endvidere har man foretaget en ændret Fordeling af samtlige Mandater paa de tre Omraader og af Amtsmandaterne paa de enkelte Storkredse i Amtet. Dette har medført Oprettelsen af 4 nye Kredse, saaledes at der faktisk er sket en Nedlægning af i alt 16 Kredsmandater.

Grundlovens § 32 siger, at der skal tages et vist Hensyn til de tyndt befolkede Egne; den siger ikke, hvor stort dette Hensyn skal være, og det kan i høj Grad diskuteres, om en Række Forhold ikke har bevirket, at dette Hensyn i Dag burde have en mindre Vægt end tidligere. Samfærdselsmidlernes Udvikling har medført, at Vælgerne i de tyndt befolkede Egne i Dag er stillet lige med de øvrige Vælgere. Tænk blot paa Situationen, da denne Grundlovsbestemmelse blev indført: tit mer end en Dagsrejse til den nærmeste Købstad, udført pr. Hestevogn eller med Apostlenes Heste, sjælden Postforbindelse, ingen anden Mulighed for at komme i Forbindelse med en fjernboende Person end ved personlig Fremstilling eller Brev. I Dag derimod et Telefonsystem, der vel nok kan bringe koleriske Gemytter til Fortvivlelse i de Minutter, de maa vente paa at faa Centralen, men dog giver Mulighed for at komme til at tale med hvem som helst hvor som helst i Landet i Løbet af meget begrænset Tid. Takket være vore Jernbaner og disses Lyntog og Omnibuslinier kan man nu komme fra den ene Del af Landet til den anden i kortere Tid, end det før tog blot at begive sig nogle faa Mil. Postbudet er blevet en daglig Hvermandsgæst. Inden for vort lille Land er Afstandene skrumpet saaledes ind, at de knap nok eksisterer mere. Hertil kommer, at Bestemmelsen sikkert i høj Grad er blevet indført af Hensyn til Regelen om, at alle Vælgere i hver Kreds skulde stemme et bestemt Sted. For at Rejsen til Valgstedet kunde foretages inden for en rimelig Tid, var det nødvendigt, at Kredsene i de tyndt befol-

kede Egne ikke blev for store, men det er bortfaldet, efter at man har faaet Afstemning i praktisk talt alle Landsbyer.

Det er min Opfattelse, at der faktisk ikke mere er Brug for denne Grundlovsbestemmelse, men vi har den nu engang, og ikke engang i Forfatningsforslaget af 1939 var den blevet ændret. Altsaa maa vi ogsaa respektere den, og det viser sig da ogsaa, at det fremsatte Valglovsforslag giver den akkurat samme Vægt som tidligere Valglove. Jeg mener her Valgloven af 1939, der blev enstemmigt vedtaget i begge Ting. Dens Grundlag var Folketal plus Vælgertal plus Areal i Kvadratkilometre, sat i Forbindelse med en varierende Faktor, der som Udgangspunkt var 14, svarende til Befolkningstallet i 1911 og Vælgertallet i 1910. Det var paa det Grundlag man byggede Fordelingen af Kredsmandater paa Amter og Storkredse i 1915. Det var paa det samme Grundlag man foretog Fordelingen i 1920, naar man ser bort fra Mandattildelingen til Sønderjylland, der var af en mere skønmæssig Karakter. Jeg mener stadig, at man kan diskutere, om denne Arealfaktor ikke burde forblive konstant, men i 1939 var Venstres daværende Ordfører, tidligere Indenrigsminister Krag, meget ivrig for at faa fastslaaet, at den burde sættes i Forhold til Stigningen for de to andre Faktorer. Det blev dengang accepteret af de øvrige Partier, hvorved de imødekom de videstgaaende Krav til Hensyntagen til de tyndt befolkede Egne, der overhovedet var rejst, og det er som sagt nøjagtigt samme Grundlag, som nu er anvendt. Det maa ogsaa tages i Betragtning, at hvis man f. Eks. undlod at give København de fire nye Mandater, som denne By efter Beregningen har Krav paa, vil det sikkert blive nødvendigt at nedlægge endnu flere Kredsmandater end nu foreslaaet for at opnaa Sikkerhed for Ligelighed i den kommende Tid.

Medens jeg er ved dette Punkt, vil jeg ogsaa gerne sige, at jeg betragter den Omstændighed, at Bornholm faar 2 Kredsmandater, som lidt af en Skønhedsfejl; Ændringen er dog sagligt begrundet derved, at Færøerne faar 2 Mandater. Men dermed er naturligvis ikke skabt Præcedens for, at man ogsaa andre Steder kan komme ind paa en vilkaarlig Fordeling af Mandaterne.